

Besluit van de adjunct-directeur AVES Vlaams-Brabant en Limburg tot goedkeuring van deel I verkenning van het natuurbeheerplan "Hamont-Achel" met registratienummer NBP-LI-22-0002

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbewoud en het natuurlijk milieu, artikel 16octies, §1, 1°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juli 2014 betreffende de natuurbeheerplannen en de erkenning van natuurreservaten, artikel 4;
- het besluit van de administrateur-generaal van het Agentschap voor Natuur en Bos van 1 januari 2020 houdende delegatie en toewijzing van bevoegdheden, artikel 25, §4, 6°, a).

Vormvereisten

De volgende vormvereisten zijn vervuld:

- Het Agentschap voor Natuur en Bos heeft op 19 januari 2022 een aanvraag ontvangen van de Stad Hamont-Achel, Stad 40, 3930 Hamont-Achel voor goedkeuring van deel 1 verkenning van het natuurbeheerplan Hamont-Achel voor percelen gelegen te Hamont-Achel.
- Het Agentschap voor Natuur en Bos heeft per brief van 10 februari 2022 het ontwerp van deel 1 verkenning van het natuurbeheerplan ontvankelijk en volledig verklaard en heeft het natuurbeheerplan geregistreerd onder nummer NBP-LI-22-0002.
- Het agentschap Onroerend Erfgoed heeft een gunstig advies verleend op 3 maart 2022.

Motivering

Dit besluit is gebaseerd op de volgende motieven:

- Het onroerend goed waarvoor het natuurbeheerplan wordt opgesteld ligt in de speciale beschermingszone Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof met gebiedscode BE2221314, die is aangewezen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 17 oktober 1988 tot aanwijzing van speciale beschermingszones als vermeld in artikel 4 van richtlijn 79/409/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand, en waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn vastgesteld bij het besluit van de Vlaamse Regering van 23 april 2014, Besluit van de Vlaamse Regering tot aanwijzing met toepassing van de habitatrichtlijn van de speciale beschermingszone 'BE2200032 Hageven met Dommelvallei, Beverbeekse heide, Warmbeek en Wateringen; BE2200033 Abeek met aangrenzende moerasgebieden; BE2200034 Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven' en tot definitieve vaststelling voor die zones en voor de met toepassing van de vogelrichtlijn aangewezen speciale beschermingszone 'BE2221314 Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof' van de bijbehorende instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten .
- Het onroerend goed waarvoor het natuurbeheerplan wordt opgesteld ligt in de speciale beschermingszone, met gebiedscode BE2200034, die is aangewezen bij het besluit van de Vlaamse Regering 23 april 2014 tot aanwijzing van Besluit van de Vlaamse Regering tot

aanwijzing met toepassing van de habitatrichtlijn van de speciale beschermingszone 'BE2200032 Hageven met Dommelvallei, Beverbeekse heide, Warmbeek en Wateringen; BE2200033 Abeek met aangrenzende moerasgebieden; BE2200034 Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven' en tot definitieve vaststelling voor die zones en voor de met toepassing van de vogelrichtlijn aangewezen speciale beschermingszone 'BE2221314 Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof' van de bijbehorende instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten .

- Het onroerend goed waarvoor het natuurbeheerplan wordt opgesteld ligt in het VEN;
- De keuze voor een natuurbeheerplan van type 2 en 3 is in overeenstemming met de bepalingen van artikel 16ter, §2, artikel 16quater, artikel 16quinquies en artikel 16sexies van het voormelde decreet van 21 oktober 1997.
- Het agentschap voor Natuur en Bos oordeelt dat de voorgestelde natuurstreefbeelden in overeenstemming zijn met de bepalingen van artikel 16septies van het voormelde decreet van 21 oktober 1997.

DE ADJUNCT-DIRECTEUR AVES VLAAMS-BRABANT EN LIMBURG, BESLUIT:

Enig artikel. Deel 1 verkenning van het natuurbeheerplan 'Hamont-Achel', gelegen te Hamont-Achel, en toegevoegd als bijlage bij dit besluit, wordt goedgekeurd.

Hasselt

de adjunct-directeur AVES Vlaams-Brabant en Limburg

HEERINCKX Sara

ANB - deel 1 verkenning

Detail

Naam van het gebied waarvoor een deel 1 verkenning wordt opgesteld

Hamont-Achel

Dossiertype

TYPE234

Indiener

Is de indiener van het natuurbeheerplan een natuurlijk persoon of een rechtspersoon?

organisatie (rechtspersoon)

Straat

Stad

Huisnummer

40

Bus

Postcode

3930

Gemeente

Hamont-Achel

Telefoon

011510523

Email

cindy.brenkers@hamont-achel.be

Kruis hieronder aan in welke hoedanigheid de indiener het natuurbeheerplan opstelt.

als gevolmachtigde: beheerder en vertegenwoordiger van de andere beheerders of mede-eigenaars

Ligging

Ruimtelijke bestemming of bestemmingen van het terrein volgens de ruimteboekhouding

Bij het aanduiden van een gebied op de kaart, wordt hieronder automatisch aangeduid of het terrein geheel of gedeeltelijk valt onder de opgesomde ruimtelijke bestemmingen.

Gebied	Percentage
Wonen	0.000%
Recreatie	2.390%
Natuur en reservaat	80.959%
Overig groen	0.557%
Bos	9.618%
Landbouw	4.078%
Industrie	0.129%
Overige	2.257%

Bestaande bescherming van het gebied: nationale en internationale wetgeving met betrekking tot natuurbehoud

Bij het aanduiden van een gebied op de kaart, wordt hieronder automatisch aangeduid of het terrein geheel of in één van de opgesomde beschermde gebieden.

Gebied	Percentage
VEN / MON	66.067%
Beschermd gebied in het kader van het Duinendecreet	0.000%
Ramsargebied	0.000%
SBZ-H – Habitatrichtlijngebied	49.153%
SBZ-V – Vogelrichtlijngebied	95.600%

Bestaande bescherming van het gebied: beschermingsstatuut of opgenomen is in een of meer vastgestelde inventarissen, met toepassing van het Onroerendergoeddecreet

Bij het aanduiden van een gebied op de kaart, wordt hieronder automatisch aangeduid of het terrein geheel of gedeeltelijk valt in één van de opgesomde beschermde gebieden.

Gebied	Percentage
Beschermd cultuurhistorisch landschap	0.000%
Beschermd stads- of dorpsgezicht	0.000%
Beschermde archeologische site	0.000%
Beschermd monument	0.000%
Erfgoedlandschap	0.000%
Vastgestelde inventaris van het bouwkundig erfgoed	0.000%
Vastgestelde inventaris van de landschapsatlas	0.000%
Vastgestelde inventaris van houtige beplantingen met erfgoedwaarde	0.000%

Vastgestelde inventaris van historische tuinen en parken 0.000%

Vastgestelde inventaris van de archeologische zones 0.000%

Enkele abiotische kenmerken van het terrein

Ligt het terrein geheel of gedeeltelijk in een risico-overstromingsgebied?

Dit wordt automatisch ingevuld bij het aanduiden van het gebied op de kaart

Ja

Uit welke bodemtypes bestaat het terrein?

Dit wordt automatisch ingevuld bij het aanduiden van het gebied op de kaart

Droog zand : 23.270%
Antropogeen : 1.847%
Vochtig zand ant : 1.447%
Vochtig zand : 47.516%
Nat zand : 15.035%
Landduin : 9.758%
Nat zand antr : 0.651%
Veen : 0.102%
Nat zandleem : 0.077%
Droog zand antr : 0.265%

Indien u opmerkingen heeft over deze berekening, mag u deze hieronder ingeven.

Ecologisch

Actueel aanwezige natuurwaarden

Bij het aanduiden van een gebied op de kaart, wordt hieronder automatisch berekend wat de actueel aanwezige natuurwaarden zijn. Deze berekening gebeurt op basis van de meest recente versie van de biologische waarderingskaart. Hou er rekening mee dat deze informatie enkel richtinggevend is.

Gebied	Percentage
Strand en duinen	0.000%
Slikken en schorren	0.000%
Stilstaande wateren	0.130%
Stromende wateren	0.000%
Moerassen	0.524%
Heiden en hoogveen	0.425%
Halfnatuurlijke graslanden	0.227%
Soortenrijke permanente graslanden	0.000%
Ruigten en pioniervegetaties	0.274%
Struwelen	0.286%
Vallei- en moerasbossen	2.254%
Eiken- en beukenbossen	2.068%
Oude grove dennenbossen	0.000%

Geef hieronder een korte beschrijving van de actueel aanwezige natuurwaarden (huidige toestand).

Aanwezige natuurwaarden kunnen zijn: Europees te beschermen habitat, regionaal belangrijke biotoop, andere waardevolle vegetatie of soorten enzovoort.

3130 (vijver De Bever, ven KUL, ven aan scoutsterreinen, poel (grootste) perceel tegenover domein De Bever), 4010 (verscheiden stukken vochtige heide) 4030 (verscheidene stukken droge heide) 6230_ha (een aantal bermen + grasland (nu benoemd als rbbha)) 6430 (een aantal bermen) 9120 (verscheidene zure tot neutrale eikenbossen) 9190 (verscheidene eikenberkenbossen) 91 D0 (enkele veenbossen in Het Elsbroek) 91 E0 (verscheidene elzenbroekbossen) rbbhc (dotterbloemlandschap op perceel tegenover vijver De Bever) rbbmr (enkele rietvegetaties) rbbppm (heel wat bospercelen, o.a. in Beverbeekse Heide en Haarterheide) rbbbm (verscheidene gagelstruwelen) 7210 (Galigaan in Het Elsbroek) Veldkrekkel (in het Elsbroek, Beverbeekse Heide) Moerassprinkhaan Alle vleermuizen Bont dikkopje Kleine ijsvogelMinder Grote weerschijnvlinder Boomleeuwerik Nachtzwaluw Blauwborst Zwarte specht Gewone bronlibel Beekprik Hazelworm Levenbarende hagedis Bruine eikenpage Beekrombout Heikikker Vermiljoenkever Heivlinder Gevlekte witsnuitlibel Grauwe klauwier ...

Geef hieronder een beknopte opsomming van de bekende zwaktes, sterktes, opportuniteiten en bedreigingen voor de ecologische functie.

Sterktes: • Dé sterkte van het gebied is de grootte en de kwaliteit van het gebied. De grote blokken natuur liggen grotendeels met elkaar verbonden en zijn naar Vlaamse normen weinig versnipperd door woongebieden, wegen en landbouwgebieden. Grote delen van de stad Hamont-Achel liggen in habitat- en/of vogelrichtlijngebied. Daarenboven stroomt de Warmbeek van zuid naar noord over het grondgebied. De Warmbeek is als rivier en als vallei samen met zijn zijrivieren van uitzonderlijke kwaliteit en speelt dus een uitermate belangrijke verbindende rol in het landschap. De stad Hamont-Achel is als grootste eigenaar ook de stimulator voor samenwerking op het terrein. Zo is er sinds 2007 voor de bossen een uitgebreid gezamenlijk bosbeheerplan opgesteld met zowel publieke als private eigenaars. • Het gebied sluit enerzijds aan bij een enorm groot natuurgebied aan Nederlandse zijde waar nog een zéér compleet gamma aan typische soorten uit het heidelandschap aanwezig is Leenderbos-Leenderheide en anderzijds bij het Hageven in Neerpelt. Het is duidelijk dat dit kansen biedt voor habitattherstel binnen dit NBP. Daarop volgend ontstaan er mogelijkheden voor herkolonisatie en herstel van gezonde meta-populaties van soorten als Roerdomp, Bruine kiekendief, Gevlekte witsnuitlibel, Kempense heidelibel en Heivlinder, Heikikker. • Het gebied is grotendeels beschermd als habitat- en vogelrichtlijngebied en grote delen zijn bovendien natuurgebied op het gewestplan en/of maken deel uit van het Vlaams ecologisch netwerk. • In het gebied zijn er grote gradiënten in abiotische omstandigheden (van nat naar droog, van eerder voedselrijk naar voedselarm). Ook het landschap varieert van gesloten boslandschap over half-open tot open landschappen. Dit alles resulteert dan ook in een grote verscheidenheid van biotische omstandigheden. Vooral deze overgangen van open vegetaties (6510, 6230, 6430) en boskernen (91E0, 9120, 9190) komen ten goede aan soorten als bont dikkopje, Bruine eikenpage, kleine ijsvogel, minder en grote weerschijnvlinder. • het gebied is gekenmerkt door een opmerkelijk aantal bijzondere cultuurhistorische waarden die resulteren in hoge ecologische waarden (vb. Doodendraad in landduincomplex, kleinschalig landbouwlandschap rond Beverbeek, enz) • het beheerplangebied is één van de eerste zones waar is gestart met de bestrijding van Amerikaanse vogelkers, door de efficiënte aanpak in het verleden is de aanwezigheid van deze soort, zeker in vergelijking met andere Kempische natuur- en bosgebieden, uitermate beperkt. • De bossen zijn veelal nooit in landbouwgebruik geweest waardoor het trofieniveau op vele plaatsen kansen biedt voor een succesvolle ontwikkeling van waardevolle Habitats. • Rond de Warmbeek is autochtoon genetisch materiaal aanwezig van inheemse vogelkers en gewone es. **Zwaktes:** • Ondanks de planmatige bescherming zijn grote delen natuurgebied in intensief landbouwgebruik met naast het ruimtegebruik een impact (verdroging, eutrofiëring) op de natuurwaarden die in de omgeving aanwezig zijn. • Hoewel er grote blokken natuur met elkaar verbonden liggen, heeft het gebied toch ook wel te lijden onder een zekere versnippering: Een aantal wegen (o.a. de Toeristenweg door De Beverbeekse Heide en de Beverbeekdijk) liggen midden in zulke grote blokken natuur en zorgen voor lokale versnippering en migratieproblemen voor verschillende soorten. Ook liggen er in de vallei van de Warmbeek een aantal weekendverblijven die het natuurlijke valleilandschap onderbreken. • Een aantal wegen (o.a. de Toeristenweg door De Beverbeekse Heide) zorgen voor versnippering van het aanwezige natuurgebied en voor migratieproblemen voor verschillende soorten. **Bedreigingen:** • Zowel waterkwaliteit als waterkwantiteit zijn belangrijke aandachtspunten. Een voldoende waterbeschikbaarheid voor landbouw en natuur dreigt steeds meer in de problemen te komen door een aantal opéénvolgende droge zomers en door een overmatig gebruik van grondwater en het drainerend effect van grachten. Daarnaast kunnen zomeroverstromingen met te voedselrijk water problematisch zijn voor zowel voedselarme habitats, als voor de gewassen op de akkers in de omgeving. In het kader hiervan heeft de Stad Hamont-Achel samen met de KU Leuven in het voorjaar 2021 een projectvoorstel ingediend i.h.k.v. Waterlandschap 2.0. Hierin wordt een integrale aanpak voorgesteld i.v.m. waterkwaliteit én waterkwantiteit voor de valleien van de Beverbeek en de Beverbeekloop. • De droge zomers van vooral 2019 en 2020 hebben een aantal veranderingen ingezet in onze bossen: o.a. bosbes is over grote delen afgestorven, zomereik staat minder vitaal dan de jaren ervoor (ijl in blad en vaak met (nagenoeg) kale twijgen) er sterven meer dennen af dan wat er ooit is waargenomen. • Lokale haarden van exoten (o.a. Japanse duizendknoop, Canadese guldenroede,...) verdienen de nodige aandacht. Vaak komt dit door het aanvullen van wegen met 'besmette' grond. • Gezien er niet gewerkt wordt met bosboshabitats waarin grondvlak, staande voorraad, bijgroei,... gemeten en opgevolgd wordt, is er ook geen mogelijkheid om zicht te houden op koolstofvoorraden, actuele staande volumes,... De principes van het duurzaam bosbeheer worden niet overgenomen in het natuurbeheerplan. **Opportunititeit:** • Binnen het project Waterlandschap 2.0 (van de VLM) liggen grote kansen om landbouw en natuur op een betere manier te laten samenwerken aan een grotere waterbeschikbaarheid en aan een betere waterkwaliteit. • In het noordoosten ligt een duinengordel met bijzondere ontwikkelingsmogelijkheden. • De Warmbeek is aangeduid als speerpuntgebied, wat ook opportuniteiten met zich meebrengt.

Geef kort een omschrijving van de potenties van het terrein voor de ecologische functie.

Binnen het natuurbeheerplan zijn er vele kansen om in te zetten op ecologische verbindingen: zowel op landschapsschaal tussen grote eenheden natuur (Leenderheide – Hageven), binnen en tussen de verschillende riviervalleien in het gebied (Warmbeek, Beverbeekloop, Beverbeek,...) als op een meer bescheiden schaal tussen de verschillende boskernen. Hierbij zullen houtkanten, bermen en de valleien een grote rol spelen als verbindingselement. Door het feit dat de bossen veelal niet beakkerd zijn geweest en dus niet bemest, wordt de kans vergroot om de gewenste habitats te realiseren.

Omschrijf kort de visie van de beheerders over de ecologische functie.

• De beheerders willen sterk inzetten op het ontwikkelen van habitats binnen een kader waarin de verschillende ecosysteemdiensten kunnen geoptimaliseerd worden. Vanuit ecologisch standpunt zijn de regulerende ecosysteemdiensten de belangrijkste: voorzien van leefgebied voor allerlei soorten, beheersing van overstromingen, waterbeschikbaarheid, verminderen geluidsoverlast, bestuiving, natuurlijke plaagbestrijding, koolstofopslag en verkoeling. De kernen van habitats zullen worden versterkt en er zal worden ingezet op het bevorderen van de connectiviteit tussen die kernen. • Een behoorlijk deel van de boshabitats zijn momenteel oude dennenbestanden (rbbppm) die in omvorming zijn naar Eiken-berkenbos (9190). Hier willen we verder inzetten op die omvorming, maar tegelijkertijd willen we het karakter van die oude dennen behouden. Tegelijkertijd wordt er heel erg ingezet op soorten en structuurdiversiteit. Daar waar zaadbomen aanwezig zijn wordt zo veel mogelijk ingezet op natuurlijke verjonging van de verschillende soorten (berk, eik en grove den), bij afwezigheid van zaadbomen wordt er gewerkt met kunstmatige verjonging. Deze grotere diversiteit (soorten- en structuurdiversiteit) zal ook zorgen voor een grotere klimaatrobuustheid van onze natuurgebieden. • De beheerder wil ook sterk inzetten op het behoud en versterken van het leefgebied van soorten gebonden aan specifieke habitats. Denk maar aan een specifiek beheer voor de dreven i.f.v. het duurzaam behoud van verschillende vleermuispopulaties.

Economisch

Kruis aan welk economisch gebruik er momenteel op het terrein voorkomt (huidige toestand).

- productie van kwaliteitshout en brandhout
- productie van hout als nevenproduct van beheerwerkzaamheden bij het behoud van het terrein in de huidige bedrijfsvorm of bij de omvorming naar een meer natuurlijk vegetatietype
- landbouwgebruik
- jacht
- ander gebruik, namelijk

streven naar valorisatie van restproducten, o.a. maaisel, plagsel, biomassa uit hakhoutbeheer.

Geef een beknopte opsomming van de bekende sterktes, zwaktes, opportuniteiten en bedreigingen voor de economische functie.

Sterktes: • Visie rond houtproductie binnen het duurzaam bosbeheer uit het vroegere bosbeheerplan vormt een goede basis om te integreren in dit natuurbeheerplan. • De bossen in het uitgebreid gezamenlijk bosbeheerplan zijn FSC-gelabeld. Zwaktes: • Door het omvormingsbeheer is er steeds minder naaldhout/industriehout beschikbaar. Het loofhout, dat nu opgroeit, heeft nog geen economisch volume. Opportuniteiten: • Naast het indirecte omvormingsbeheer zijn er andere beheersvormen mogelijk die toch op kortere termijn een aantal dunningsproducten opleveren. Denk maar aan het boomgericht beheer waarbij er tussen de kloempen ruimte is voor spontane processen, waarbij er op een gegeven moment ook terug industriehout geoogst kan worden. • De valorisatie van restproducten kan in een winwin situatie komen. • Via koolstof-farming binnen de landbouw ontstaan er in de toekomst kansen voor met het valoriseren van beheerresten Dit is als case-study opgenomen in het project binnen Waterlandschap 2.0. • In de toekomst bekijken om de verschillende jachtcontracten beter op mekaar af te stemmen. • De bossen, die nog niet in een beheerplan zitten, kunnen bij goedkeuring van dit natuurbeheerplan het FSC-label bekomen. Bedreiging: • Door de klimaatopwarming zullen er ook nieuwe problemen opduiken: nieuwe plagen, nieuwe schimmels en nieuwe keversoorten, extremere weersomstandigheden. Hiervoor zal het nodig zijn om op korte termijn experimenten op te starten over boomsoorten- en herkomstkeuzes. Het stand-still principe op het vlak van het gebruik van exoten gebonden aan bestanden, vormt hier een bedreiging. Om de klimaatwijziging te counteren in onze gebieden zal het nodig zijn om de beperkingen op het vlak van het gebruik van soorten op zijn minst voor experimentele doeleinden, bespreekbaar te maken. • Risico op overkap door het gebrek aan spelregels (cf. regels i.v.m. duurzaam bosbeheer in het vroegere bosdecreet en de uitgebreide bosbeheerplannen.

Wat zijn de bekende potenties van het terrein ten aanzien van de invulling van de economische functie?

• Zeker in de wat jongere dennenbestanden kan er nog een tijdje doorgedaan worden met een omvormingsbeheer o.b.v. doordunnen en verjongen naar structuurrijke 'oude dennen'-bestanden of nog verder naar Eiken-Berkenbos. De verjonging die hiervoor nodig is kan vele gedaanten aannemen: natuurlijke verjonging op plaatsen waar er voldoende zaadbomen van eik en berk aanwezig zijn, kunstmatige verjonging met soorten die de klimaatrobuustheid van de bestanden moet verhogen of zelfs natuurlijke verjonging van Grove den op de wroetplekken van Everzwijn die dan vooral zorgen voor meer structuur diversiteit. • De valorisatie van restproducten kan in een winwin situatie komen via koolstof-farming binnen de landbouw.

Omschrijf kort de visie van de beheerders over de economische functie.

• Wat betreft de ecosysteemdiensten zijn vanuit economisch standpunt de producerende diensten de belangrijkste. De productie van grondstoffen (hout) blijft een belangrijke ecosysteemdienst van onze bossen. • In de oude dennenbestanden waar nu de overgang naar Eiken-Berkenbos bezig is, is één van de methodes om te werken aan de economische waarde van het bos, de QD (Qualificeren und Dimensioneren) methode. Dit is een boomgerichte manier om kwaliteitshout te produceren, waarbij er veel ruimte is voor spontane processen (die op een gegeven moment ook industriehout zullen opleveren). De selectie van deze toekomstige kwaliteits- en economische waardedragers gebeurt nu, maar de opbrengst ligt pas in een verdere toekomst (buiten de looptijd van dit natuurbeheerplan). • De valorisatie van restproducten zal in de toekomst uitgewerkt worden. De kansen liggen hier bij de landbouwers in de omgeving die in de toekomst sterker zullen inzetten op het inwerken van koolstof in de akkerbodems.

Sociaal

Kruis aan hoe de sociale functie momenteel op het terrein wordt ingevuld (huidige toestand).

Er is een regeling van de toegankelijkheid via een toegankelijkheidsregeling, die goedgekeurd is op: 06-11-2018

Er worden (jaarlijks) evenementen op het terrein georganiseerd, namelijk:

Plaatselijke verenigingen organiseren jaarlijks wandeltochten, fietstochten en ruitertochten, tweejaarlijks kunstevenement in de natuur (GAlandART),

Er wordt voor natuurbeleving en -educatie gezorgd, namelijk:

In de marge van samenwerking i.v.m. het Uitgebreid Bosbeheerplan zijn er door de stad Hamont-Achel Wandelroutes, fiets- en mountainbikeroutes, ruiter- en menroutes, een natuureducatief Beverpad in domein De Bever, een voedselbos, een paalkampeerplaats (samen met ANB), een hondenlosloopzone en verschillende speelbossen aangelegd.

Er wordt wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd of gepland, namelijk:

Binnen het natuurreservaat Het Elsbroek, loopt er reeds sinds jaren een grondwaterpeilmonitoring. Daarnaast is de ganse eigendom van de KU Leuven aangemeld als LTER-site (Long Term Ecosystem Research in Europe) en wordt er regelmatig internationaal aangestuurd onderzoek uitgevoerd.

Er zijn bijzondere cultuurhistorische waarden aanwezig, namelijk:

Grafheuvels, De Waag, De Laathoeve en het omringende kleinschalig, historisch landbouwlandschap met eikendreven en wolvensprongen, een voormalige Wijer: de depressie rond het natuurreservaat Het Elsbroek, Doodendraad in landduincomplex.

De sociale functie op het terrein wordt op een andere manier ingevuld, namelijk:

Er zijn diverse jeugdkampeerplaatsen in de onmiddellijke omgeving van de natuur- en bosgebieden.

Geef een beknopte opsomming van de bekende sterktes, zwaktes, opportuniteiten en bedreigingen voor de sociale functie.

Sterktes: • Bij de bevolking wordt het buitengebied in Hamont-Achel druk bezocht en gewaardeerd. • Het gebied maakt deel uit van de Groote Heide met de Achelse Kluis als een toeristische toegangspoort. • De sociale structuur binnen het bos- en natuurgebied is sterk uitgebouwd door de stad omdat zij grote aaneengesloten gebieden in eigendom heeft en sterk inzet op het recreatieve en toeristisch aspect ervan, tegelijkertijd zijn er grotere blokken natuur die niet of nauwelijks toegankelijk gemaakt zijn. Voor de toekomst is het een uitdaging om de meest waardevolle natuur zo veel mogelijk te vrijwaren van recreatie zoals grote delen langs de Warmbeek of een aantal dreven op de Beverbeekse heide. De aanwezigheid van de KU Leuven als grote eigenaar en Afdeling Bos, Natuur en Landschap als beheerder van deze eigendom, maakt dat wetenschappelijk onderzoek als het ware ingebed is in het geheel. Zwaktes: • De aaneengesloten bos- en natuurgebieden (ook grensoverschrijdend) vormen een aantrekkelijk gebied voor wildcrossers. Die verstoren zowel de natuur als de zachte recreanten. • Door grote recreatiedruk is er regelmatig gebrek aan parkeerruimte waardoor geparkeerd wordt in de berm langs de weg (verdichting van de bodem), wat slecht is voor de dreefbomen en de ontwikkeling van de bermen. • Op de Beverbeekse Heide (Toeristenweg) is er veel onnodig doorgaand woon-werkverkeer (sluipverkeer). Het druk verkeer conflicteert met de zachte recreatie. Bedreigingen - opportuniteiten • Bij de inrichting van De Achelse Kluis als toegangspoort voor Groote Heide moet er een goed mobiliteitsplan zijn om de verkeersdruk in de grote natuurkernen te beperken. Toegangspoort Groote Heide kan leiden tot te grote recreatiedruk in natuurkernen.

Wat zijn de bekende potenties van het terrein voor de invulling van de sociale functie?

• Grote diversiteit in landschappelijke eenheden waardoor gebied recreatief zeer aantrekkelijk is. • Achelse Kluis als toegangspoort van de Groote Heide biedt mogelijkheid voor gestuurde recreatieve uitbouw met respect voor natuurwaarden

Omschrijf kort de visie van de beheerders over de sociale functie.

De focus ligt op zacht recreatief medegebruik van de bos- en natuurgebieden. Harde vormen zijn niet gewenst. Voor de percelen van de KU Leuven is de wetenschappelijke functie belangrijk i.k.v. opleiding studenten en wetenschappelijk onderzoek.

Globaal kader

Afbakening van het gebied

Wordt het globale kader opgesteld voor een ruimer gebied dan de effectief deelnemende percelen in eigendom of beheer?

Als dat nuttig is voor een betere ecologische onderbouwing van de gemaakte keuzes kan het globale kader opgesteld worden voor een ruimer gebied dan de effectief deelnemende percelen.

Ja. Duid op de kaart de bijkomende percelen aan die binnen het ruimer gebied liggen, maar nog niet effectief deelnemen aan het natuurbeheerplan.

Gebied	Percentage
Wonen	17.392%
Recreatie	0.893%
Natuur en reservaat	32.920%
Overig groen	3.576%
Bos	1.857%
Landbouw	38.819%
Industrie	2.600%
Overige	1.217%

Bestaande bescherming van het gebied: nationale en internationale wetgeving met betrekking tot natuurbehoud

Bij het aanduiden van een gebied op de kaart, wordt hieronder automatisch aangeduid of het terrein geheel of in één van de opgesomde beschermde gebieden.

Gebied	Percentage
VEN / IVON	23.113%
Beschermd gebied in het kader van het Duinendecreet	0.000%
Ramsargebied	0.000%
SBZ-H – Habitatrichtlijngebied	20.600%
SBZ-V – Vogelrichtlijngebied	59.046%

Bestaande bescherming van het gebied: beschermingsstatuut of opgenomen is in een of meer vastgestelde inventarissen, met toepassing van het Onroerenderfgoeddecreet

Bij het aanduiden van een gebied op de kaart, wordt hieronder automatisch aangeduid of het terrein geheel of gedeeltelijk valt in één van de opgesomde beschermde gebieden.

Gebied	Percentage
Beschermd cultuurhistorisch landschap	0.124%
Beschermd stads- of dorpsgezicht	0.137%
Beschermde archeologische site	0.000%
Beschermd monument	0.645%
Erfgoedlandschap	0.000%
Vastgestelde inventaris van het bouwkundig erfgoed	0.992%

Vastgestelde inventaris van de landschapsatlas	0.000%
Vastgestelde inventaris van houtige beplantingen met erfgoedwaarde	0.000%
Vastgestelde inventaris van historische tuinen en parken	0.000%
Vastgestelde inventaris van de archeologische zones	0.225%

Enkele abiotische kenmerken van het terrein

Ligt het terrein geheel of gedeeltelijk in een risico-overstromingsgebied?

Dit wordt automatisch ingevuld bij het aanduiden van het gebied op de kaart

Ja

Uit welke bodemtypes bestaat het terrein?

Dit wordt automatisch ingevuld bij het aanduiden van het gebied op de kaart

Antropogeen : 10.116%
 Vochtig zand : 32.147%
 Vochtig zand ant : 15.232%
 Nat zand : 22.299%
 Droog zand antr : 5.002%
 Droog zand : 5.663%
 Nat zandleem : 0.222%
 Nat zand antr : 5.056%
 Vochtig zandleem : 0.032%
 Veen : 1.070%
 Landduin : 2.429%

Indien u opmerkingen heeft over deze berekening, mag u deze hieronder ingeven.

Invulling van de drie functies

Omschrijf kort de invulling van de drie functies van het natuurterrein en de differentiatie over het natuurterrein.

Voeg eventueel een plannetje bij dit formulier om de differentiatie over het terrein te verduidelijken.

• Binnen de bosgebieden gaan de economische en de ecologische functie hand in hand. (Witteberg, Binnenheide, Beverbeekse Heide, Haarterheide) • In de meer open natuur ligt de nadruk eerder op de ecologische functie. (Buitenheide, Warmbeekvallei, Achelse Kluis, Beverbeek-Elsbroek, Hees-Winter, maar ook Papenbos)

Ambitieniveau van de ecologische functie

Kruis hieronder het ambitieniveau aan voor de realisatie van de beheerdoelstellingen voor de ecologische functie (type twee, type drie) en al dan niet het voornemen om voor (een gedeelte van) het terrein de erkenning als natuureservaat (type 4) aan te vragen.

U mag één of meer ambitieniveaus aankruisen. Als u verschillende ambitieniveaus aankruist, voeg dan een extra kaart bij dit formulier waarop u de ambitieniveaus ruimtelijk oriënteert. Voor een natuurbeheerplan type 1 (behoud van de aanwezige natuurkwaliteit en geen natuurstreefbeelden als doel) is er een apart formulier beschikbaar via www.natuurenbos.be. Een combinatie van type 1 met de andere types is niet mogelijk.

type 2: het bereiken van een hogere natuurkwaliteit, waarbij over ten minste één vierde van de oppervlakte van het terrein, het realiseren van ten minste één natuurstreefbeeld tot doel wordt gesteld.

type 3: het bereiken van de hoogste natuurkwaliteit, waarbij over de volledige oppervlakte van het terrein het realiseren van ten minste één natuurstreefbeeld tot doel wordt gesteld.

Vraagt u een afwijking aan voor het bereiken van de hoogste natuurkwaliteit (type drie), tot maximaal 10% van de oppervlakte van het terrein?

ja

Motiveer waarom u die afwijking aanvraagt.

voor recreatieve infrastructuur (zachte recreatie) wandel, fiets en ruiterspaden

Geef een inschatting van het gedeelte van het terrein waarvoor er natuurstreefbeelden of leefgebieden van soorten tot doel gesteld worden, rekening houdend met de relevante beleidsplannen.

Houd er rekening mee dat de nu al aanwezige natuurwaarden minstens behouden moeten blijven.

Gewenste natuurstreefbeelden en/of doelen voor soorten

Vink aan tot welke categorie de tot doel gestelde natuurstreefbeelden behoren en specificeer de types, biotopen of soorten.

Mogelijke natuurstreefbeelden per categorie worden opgesomd in bijlage 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van... betreffende de natuurbeheerplannen en de erkenning van natuurreservaten.

Voeg een indicatieve kaart bij uw aanvraag met de lokalisatie van de hieronder aangekruiste natuurstreefbeelden.

Beschermingsstatuut overeenkomstig het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013

Worden er doelstellingen vooropgesteld in het kader van het beschermingsstatuut overeenkomstig het Onroerenderfgoeddecreet?

nee

Werkplan

Kruis hieronder aan of het terrein al ingedeeld is in beheereenheden.

Een beheereenheid is de kleinste eenheid van beheer, die overeenkomt met een onderdeel van het natuurterrein dat om ecologische of beheertechnische redenen als een aparte eenheid van beheer wordt beschouwd.

- nee. De beheerindeling zal worden opgemaakt na de goedkeuring van deel 1: Verkenning.

Kruis hieronder aan op welke manier de verdere inventarisatie van het terrein zal worden uitgevoerd.

Per beheereenheid wordt een standaardfiche ingevuld. Als die standaardfiche onvoldoende informatie bevat om de beheerdoelstellingen te kunnen formuleren, is een bijkomende inventarisatie nodig.

De inventarisatie zelf wordt pas uitgevoerd na de goedkeuring van deel 1: Verkenning.

- invullen van een standaardfiche per beheereenheid

Kruis aan hoe de consultatie over het ontwerp van natuurbeheerplan zal worden aangekondigd

- via de gemeentelijke informatiekanalen

Waar zal het ontwerpbeheerplan tijdens de consultatieperiode ter inzage liggen?

in het stadhuis van Hamont-Achel

Indienen

Vink hieronder aan welke verklaringen van toepassing zijn.

Andere bijlagen

- 20220103_lijst_percelen_per_eigenaar.xlsx
- 20220103_toelichting_e-loket_verkenningsnota_type_2-4_definitief.docx

Naam ondertekenaar

Rijcken

Voornaam ondertekenaar

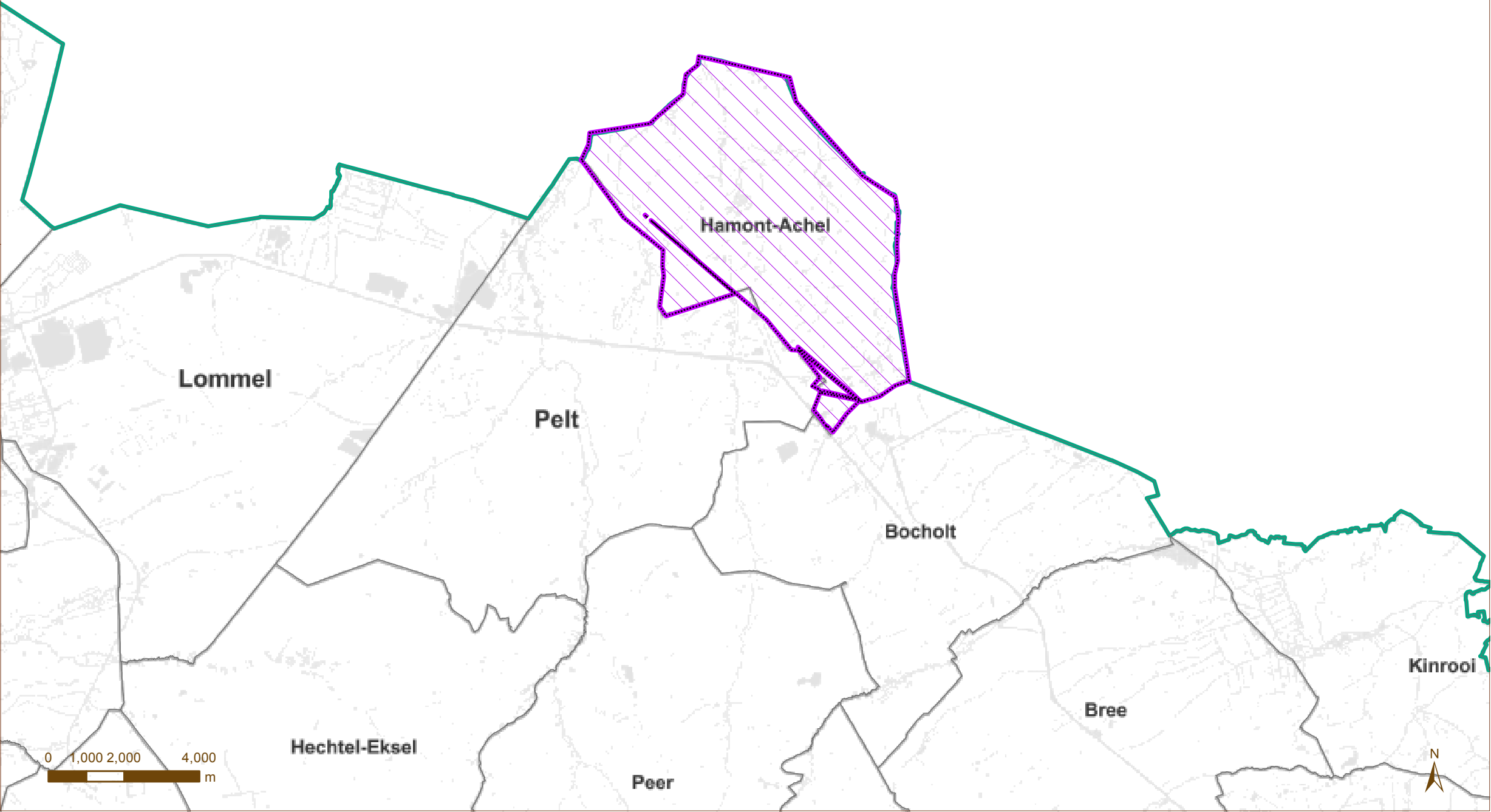
Henricus

Situering
Vlaanderen

Legende

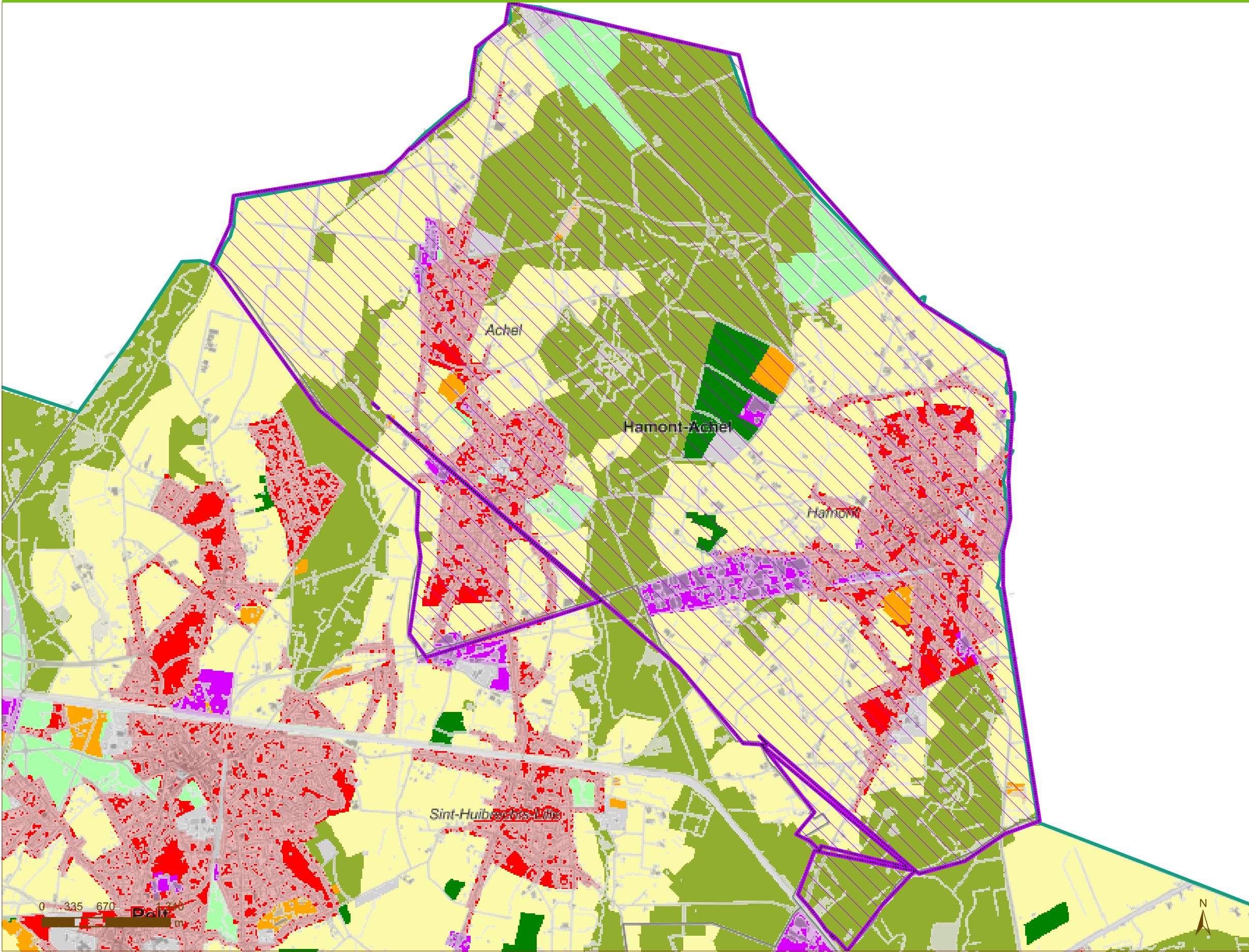
- Ligging
- Globaal kader

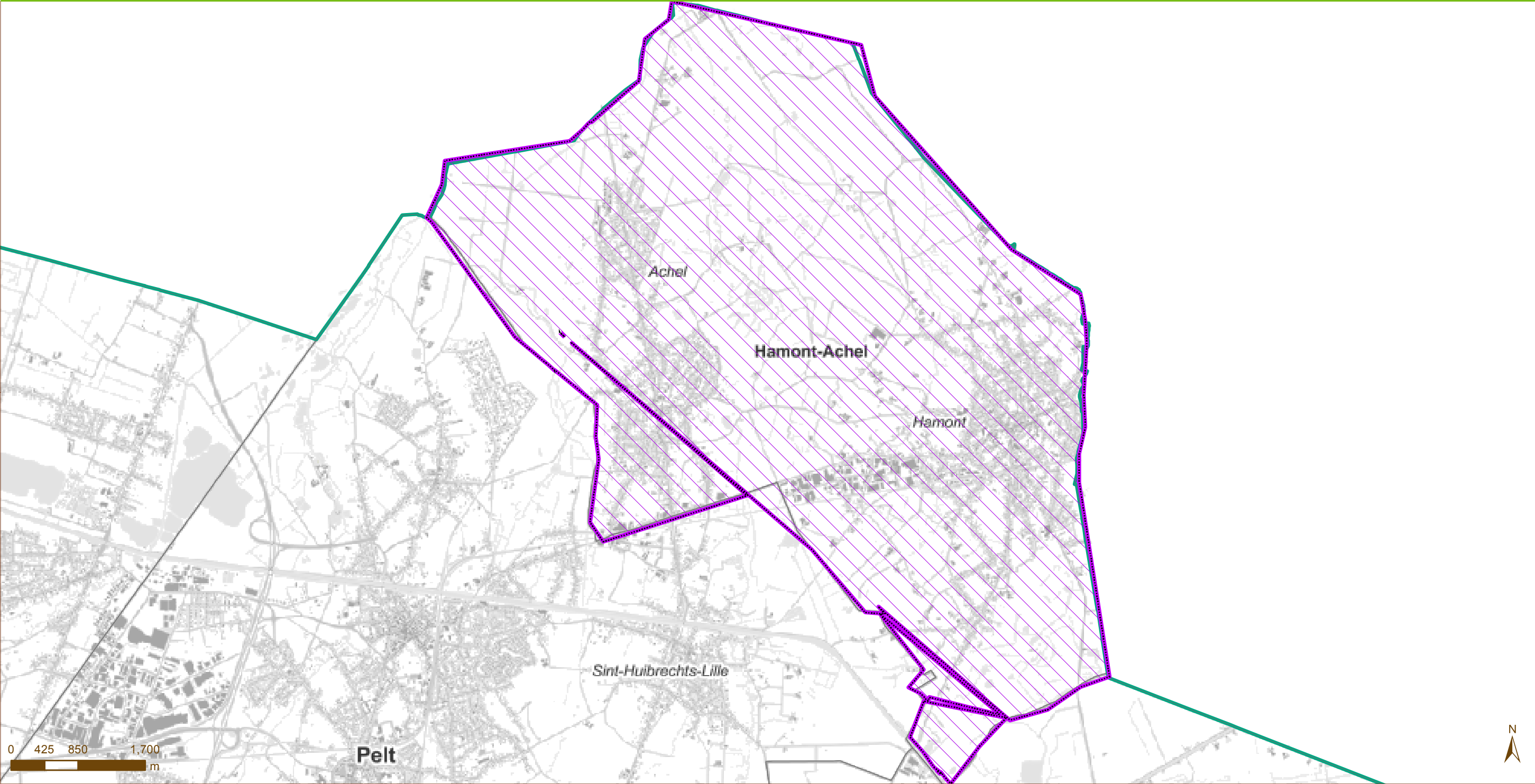
Vlaanderen
is natuur

- Legende**
- Ligging
 - Globaal kader
 - wonen
 - recreatie
 - natuur en reservaat
 - overig groen
 - bos
 - landbouw
 - industrie
 - industrie - poorten
 - overige

Vlaanderen
is natuur

Legende

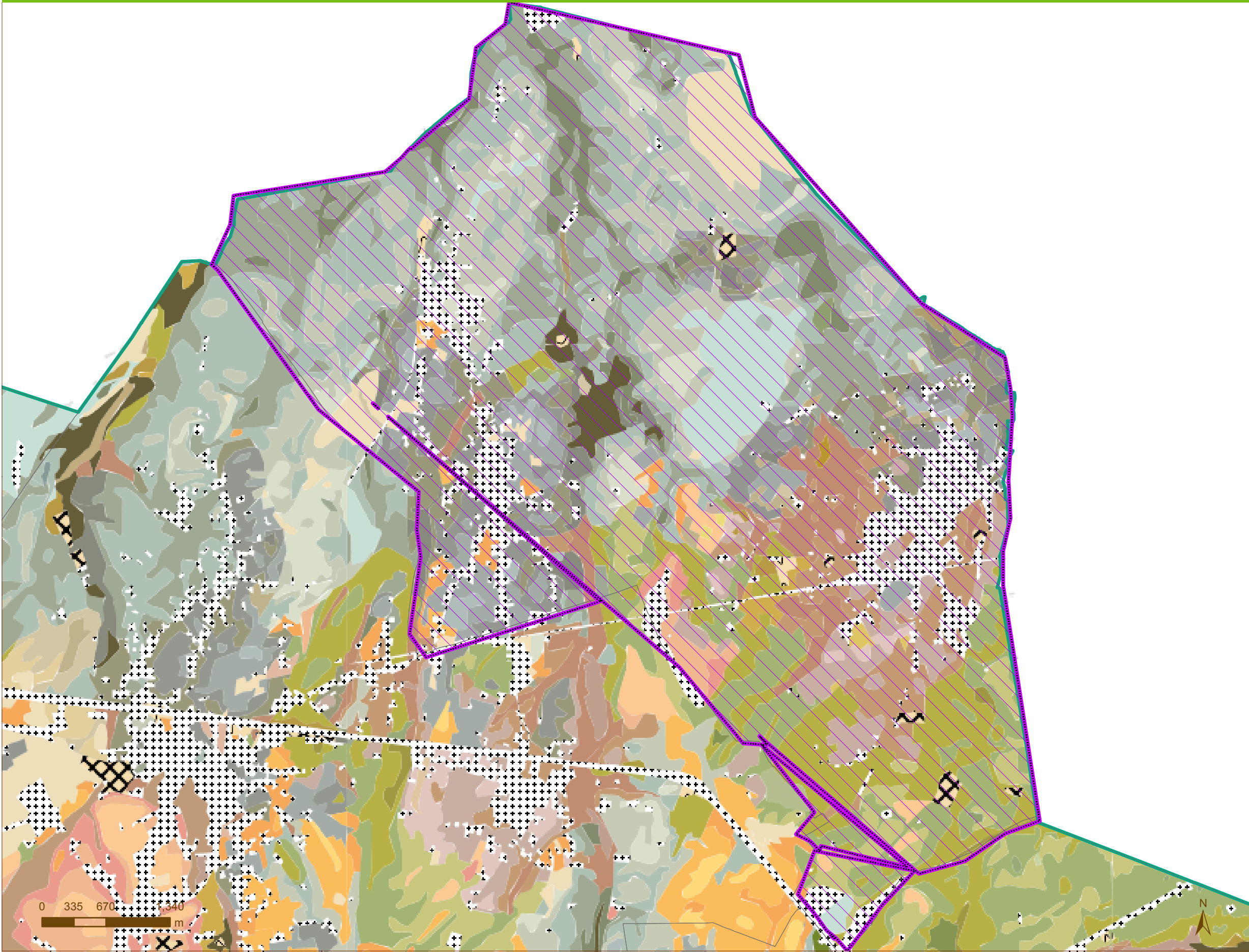
- Ligging
- Globaal kader
- biologisch minder waardevol
- complex van biologisch minder waardevolle en waardevolle elementen
- complex van biologisch minder waardevolle, waardevolle en zeer waardevolle elementen
- complex van biologisch minder waardevolle en zeer waardevolle elementen
- biologisch waardevol
- complex van biologisch waardevolle en zeer waardevolle elementen
- biologisch zeer waardevol

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

- Legende**
- Ligging
 - Globaal kader

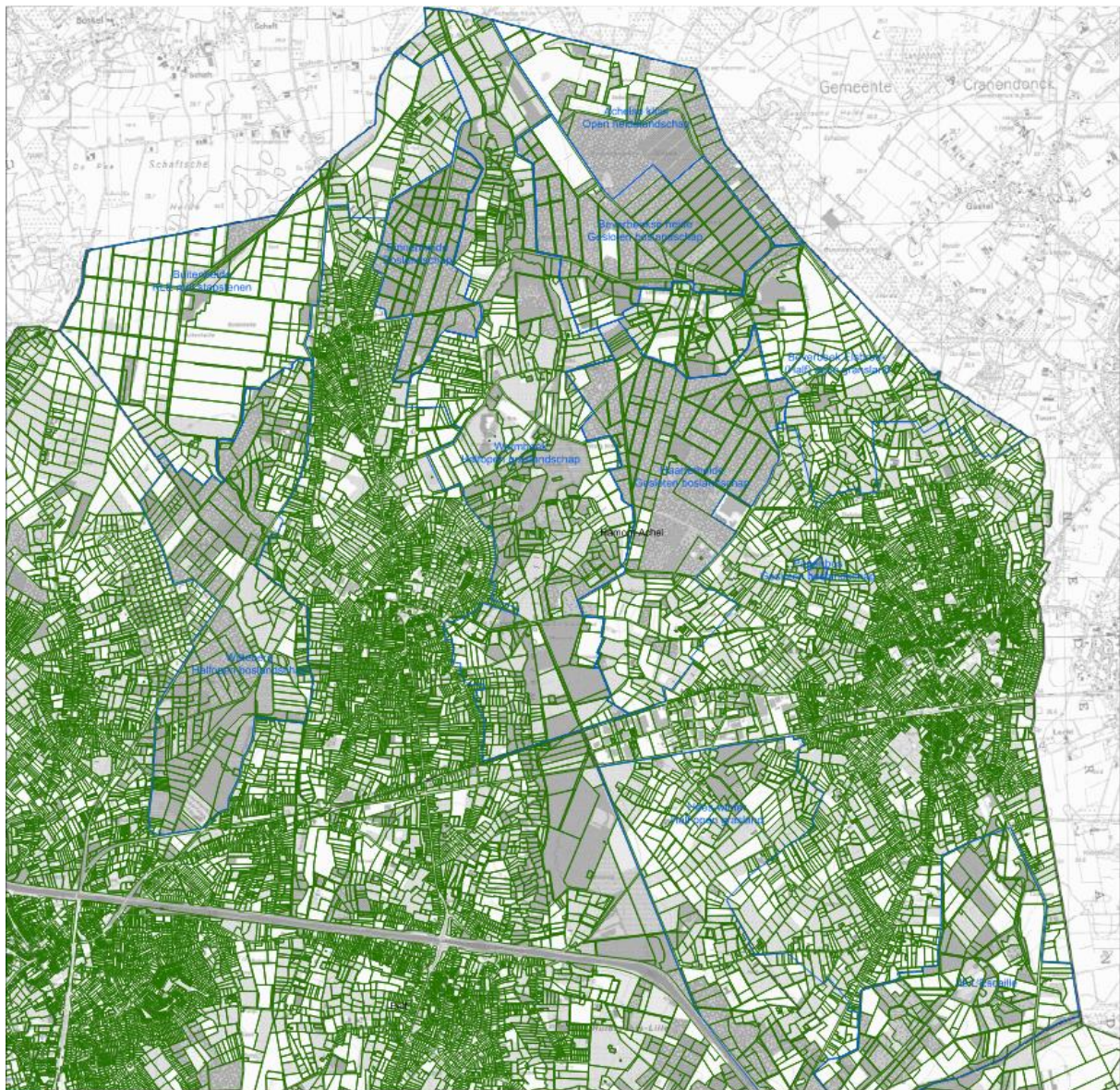
Natuurbeheerplan Hamont-Achel: Afbakening van het gebied:

Buitengrens = gemeentegrens.

Binnen: afgebakende gebieden (zie onderstaande kaart) + houtkanten en bermen (ook buiten de afgebakende gebieden).

Afgebakende gebieden:

- Buitenheide: KLE met stapstenen
- Binnenheide: Boslandschap
- Warmbeek: Halfopen graslandschap
- Achelse Kluis: Open heidelandschap
- Beverbeekse Heide: Gesloten Boslandschap
- Haarterheide: Gesloten boslandschap
- Beverbeek-Elsbroek: (Half) open grasland
- Papenbos: Gesloten boslandschap
- Witteberg: Halfopen boslandschap
- Hees-Winter: Half open grasland
- De L'Escaille

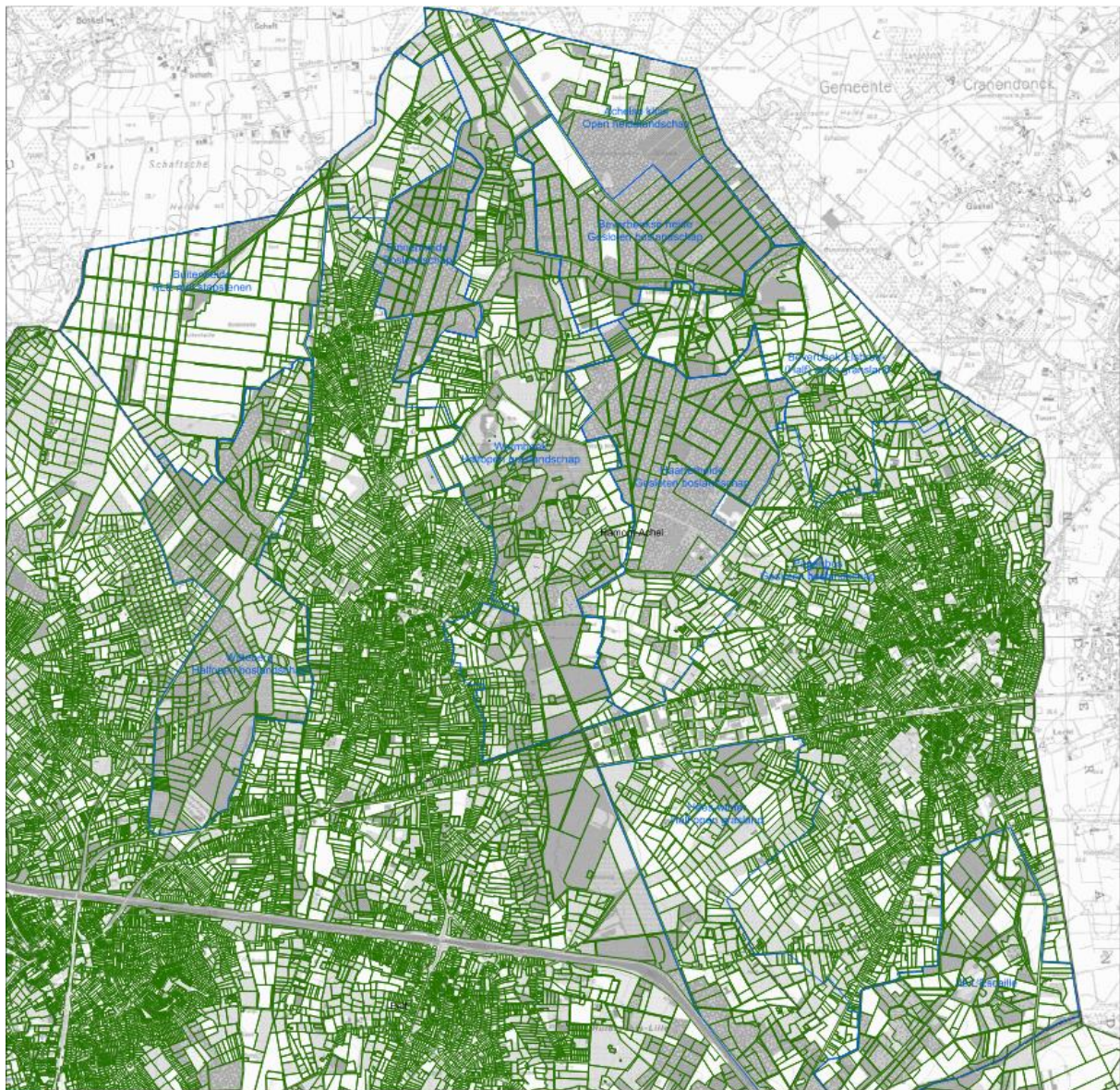
Natuurbeheerplan Hamont-Achel: Afbakening van het gebied:

Buitengrens = gemeentegrens.

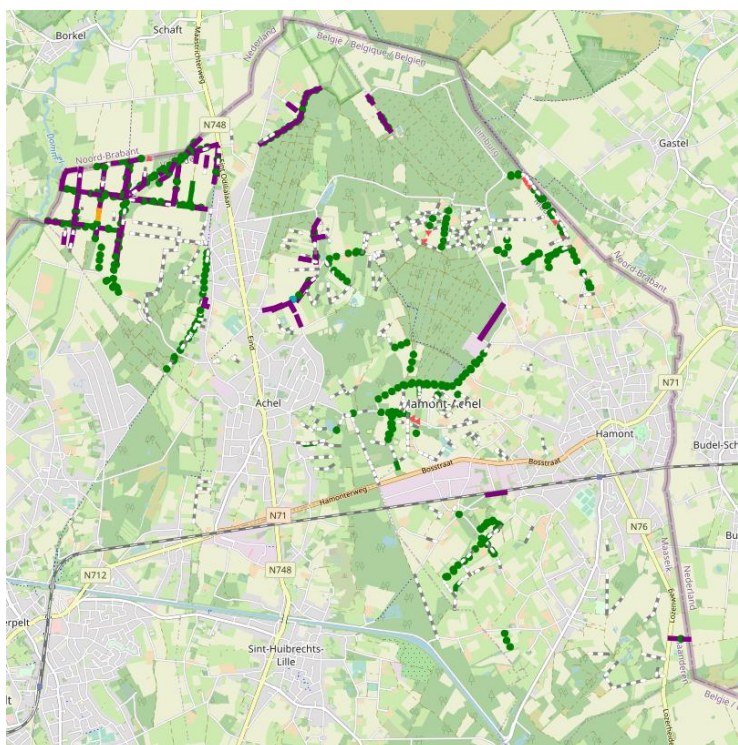
Binnen: afgebakende gebieden (zie onderstaande kaart) + houtkanten en bermen (ook buiten de afgebakende gebieden).

Afgebakende gebieden:

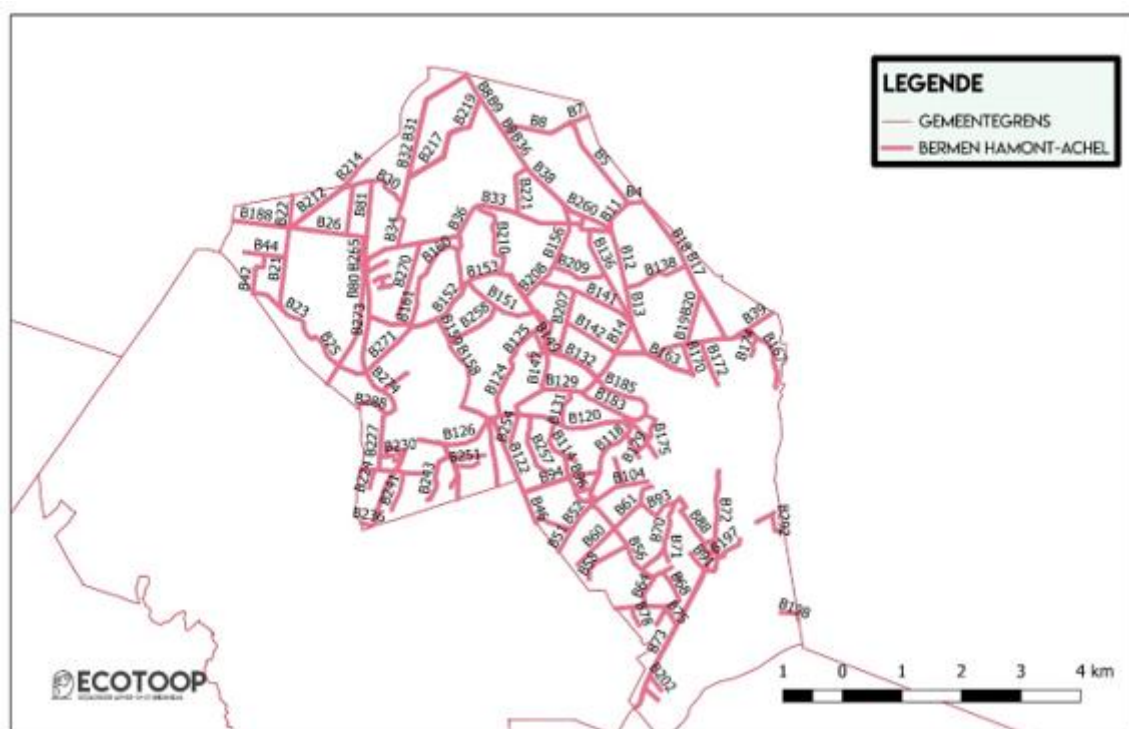
- Buitenheide: KLE met stapstenen
- Binnenheide: Boslandschap
- Warmbeek: Halfopen graslandschap
- Achelse Kluis: Open heidelandschap
- Beverbeekse Heide: Gesloten Boslandschap
- Haarterheide: Gesloten boslandschap
- Beverbeek-Elsbroek: (Half) open grasland
- Papenbos: Gesloten boslandschap
- Witteberg: Halfopen boslandschap
- Hees-Winter: Half open grasland
- De L'Escaille

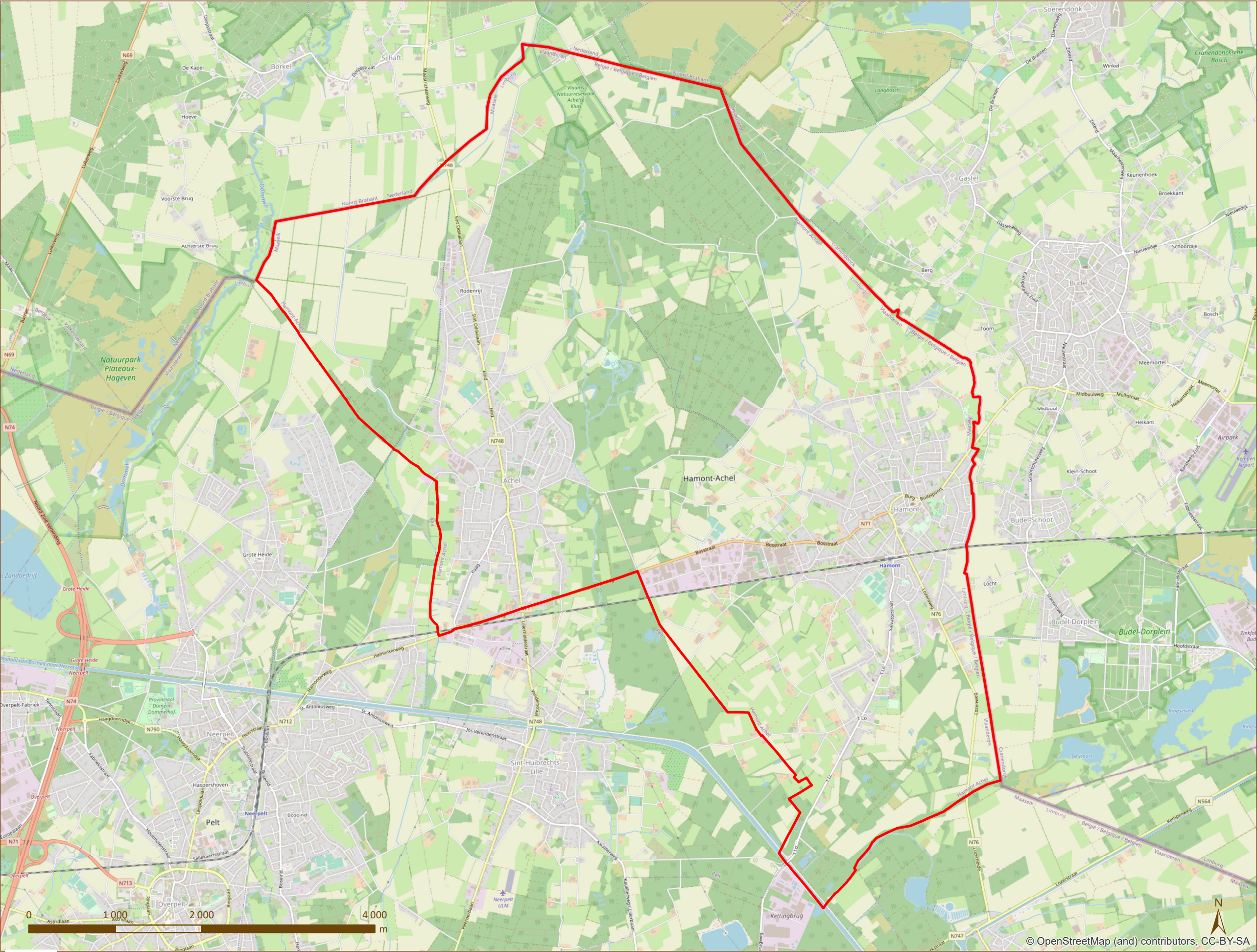

Lokalisatie houtkanten

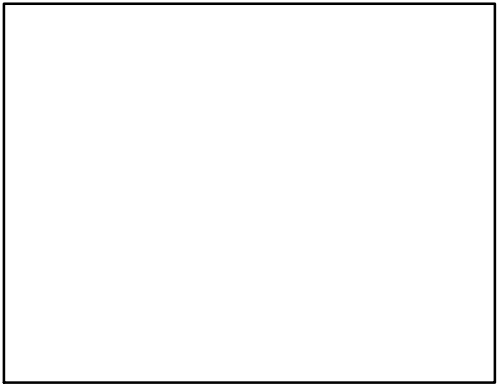
Lokalisatie bermen:

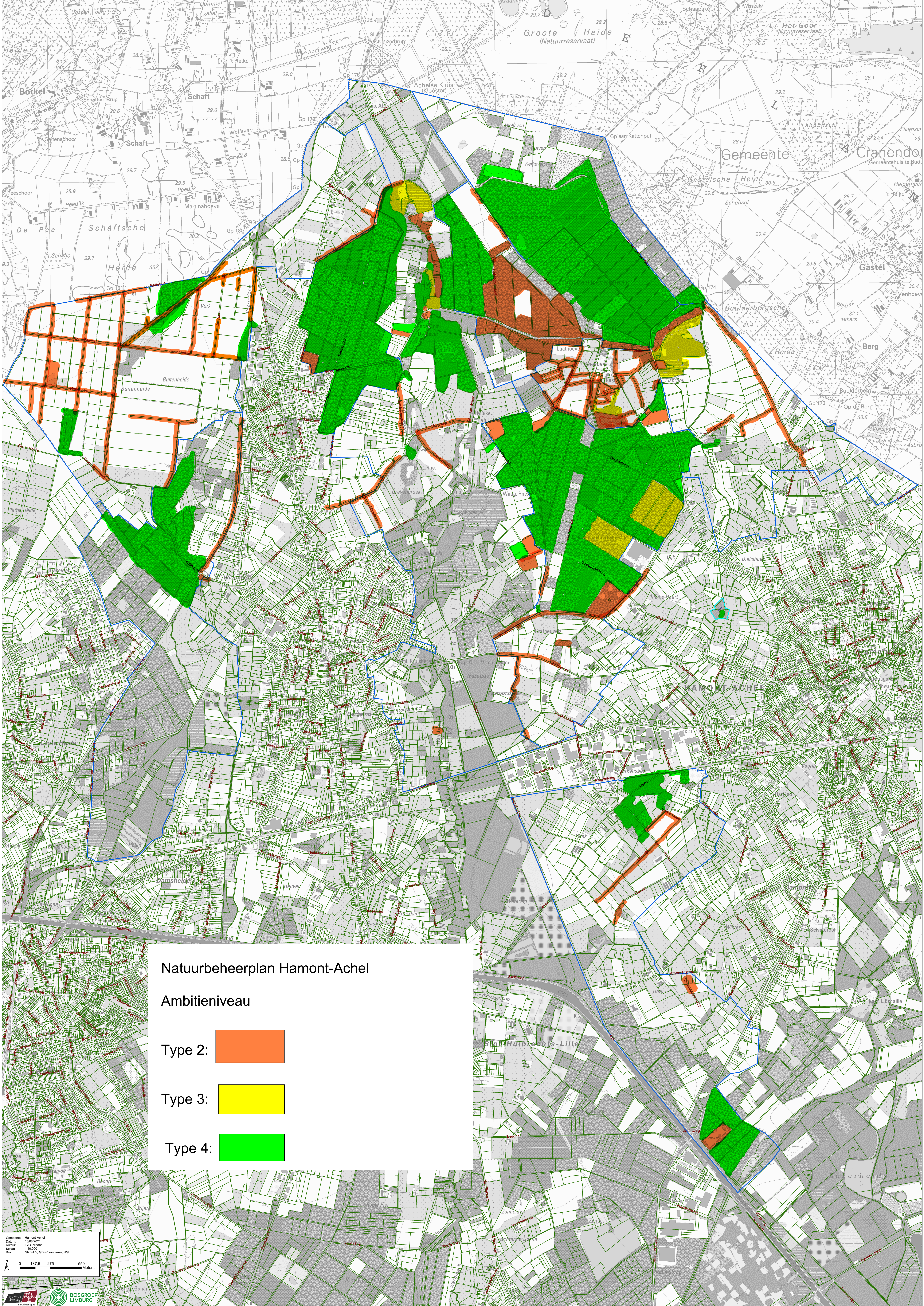

Legende

GlobaalKader

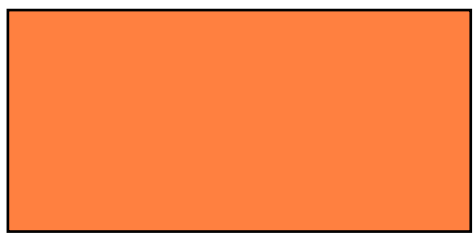

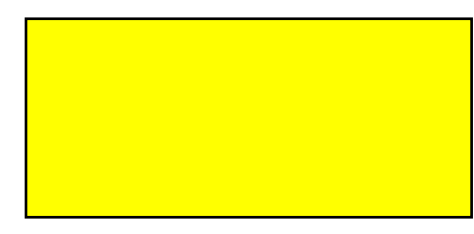
Vlaanderen
is natuur

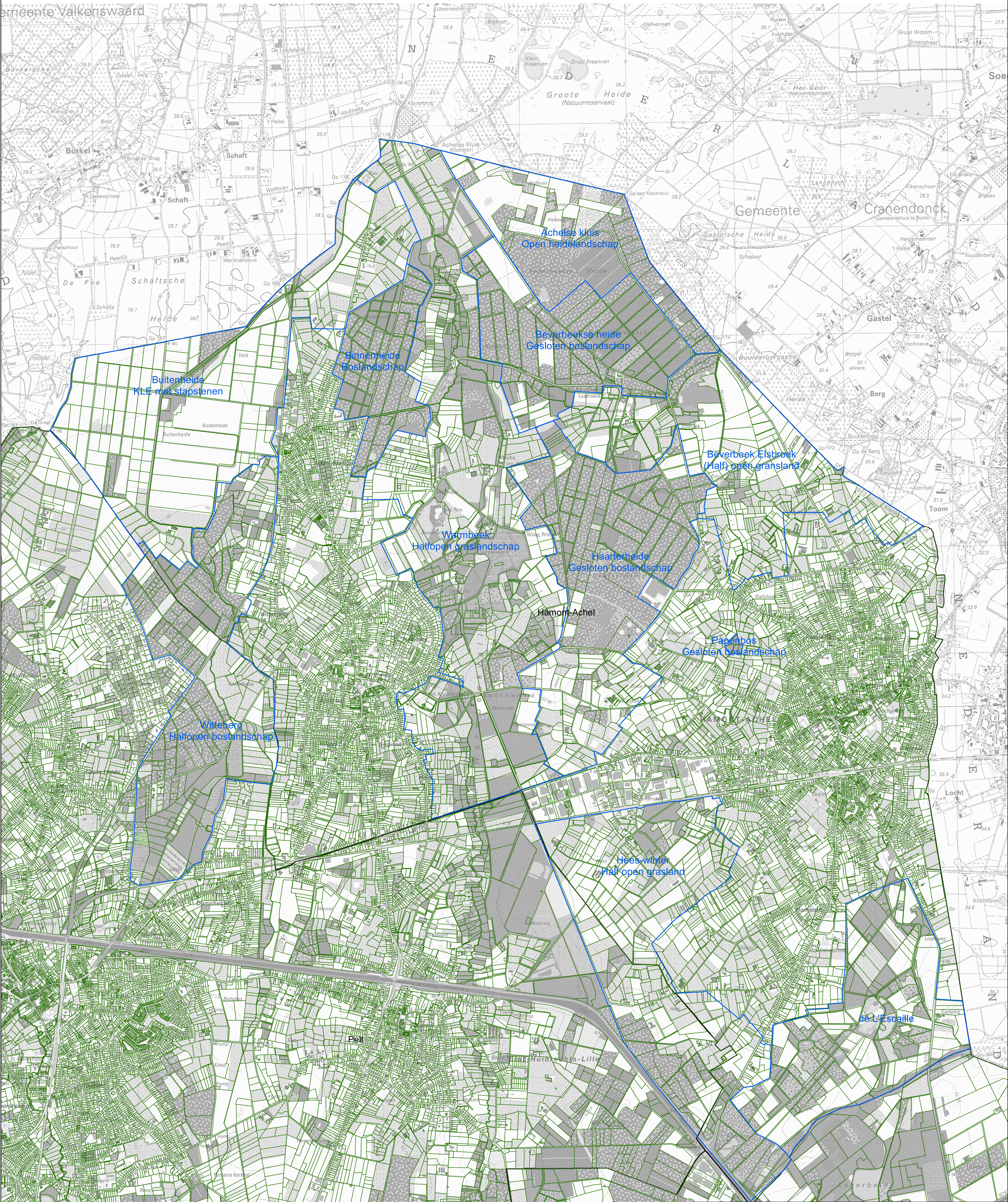
Natuurbeheerplan Hamont-Achel

Ambitieniveau

Type 2:

Type 3:

Type 4:

Gemeente: Hamont-Achel

Datum: 9/09/2021

Auteur: Evi Ghijssens

Schaal: 1:12.000

Bron: GRB AIV, GDI-Vlaanderen, NGI

N 0 485 970 1.940 Meters

Dit document heeft een zuiver informatieve en indicatieve waarde. Zie <http://gis.limburg.be/gisdisclaimer> voor meer info.

provincie Limburg i.s.m. limburg.be

BOSGROEP LIMBURG